

ส่วนที่ 3

ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

13. ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ

13.1 งบการเงินรวม

13.1.1 สรุปรายงานการสอบบัญชี

บริษัท ไพร์วอเตอร์เฮาส์เพอร์ส เอบีเอส จำกัด (โดยมีนายสมชาย จินโนวาทผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 3271 เป็นผู้สอบบัญชี) ได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีในประเทศไทย สำหรับงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัทฯ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 โดยผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขต่องบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัทฯ ที่ได้ตรวจสอบว่ามีความถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

13.1.2 ตารางสรุปงบการเงินรวมสำหรับระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา

(ก) งบแสดงฐานะการเงิน

หน่วย: ล้านบาท

สินทรัพย์	ณ วันที่ 31 ธันวาคม		
	2557	2558	2559
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	409	265	557
ลูกหนี้การค้า-สุทธิ	4,271	4,110	4,510
ลูกหนี้การค้ากิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	-	-
ลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	4	-
สินค้าคงเหลือ	19,202	13,526	17,248
ลูกหนี้อื่น - สุทธิ	1,177	1,007	419
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	953	993	1,058
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	26,012	19,905	23,792
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
เงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วม	2,076	2,331	2,148
สินทรัพย์ทางการเงินถือไว้เพื่อขาย	1,125	1,316	1,631
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	-	-
ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี-สุทธิ	3,681	3,367	1,738
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์-สุทธิ	29,834	28,560	27,908
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน-สุทธิ	178	130	137
สินทรัพย์ทางการเงินถือไว้เพื่อขาย	-	-	-
ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้าและรายจ่ายรอตัดบัญชี	967	1,005	1,305
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	100	88	92
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	37,961	36,797	34,959
รวมสินทรัพย์	63,973	56,702	58,751

หน่วย: ล้านบาท

หนี้สินและส่วนของเจ้าของ	ณ 31 ธันวาคม		
	2557	2558	2559
หนี้สินหมุนเวียน			
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	13,710	7,420	6,020
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	3,509	4,449	4,028
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	12,365	9,700	7,549
เจ้าหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	9,640	6,145	7,804
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงานระยะสั้น	847	669	757
รวมหนี้สินหมุนเวียน	40,071	28,383	26,158
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	4,000	3,000	2,000
เงินกู้ยืมระยะยาวจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	5,600	9,000	7,400
สำรองเงินเพื่อผลประโยชน์พนักงานระยะยาว	2,377	2,548	2,436
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	5	2	5
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	11,982	14,550	11,841
รวมหนี้สิน	52,053	42,933	37,999
ส่วนของเจ้าของ			
ทุนเรือนหุ้น			
ทุนจดทะเบียน	17,110	17,110	17,110
- หุ้นสามัญจำนวน 3,467,916,666 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 4.9338 บาท			
ทุนที่ออกชำระแล้ว	17,075	17,075	17,075
- หุ้นสามัญจำนวน 3,460,858,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 4.9338 บาท			
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	4,032	4,032	4,032
กำไร(ขาดทุน)สะสม			
สำรองตามกฎหมาย	653	653	653
ยังไม่ได้จัดสรร	(10,119)	(8,419)	(1,770)
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	272	421	755
รวมส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่	11,913	13,762	20,745
ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย	7	7	7
รวมส่วนของเจ้าของ	11,920	13,769	20,752
รวมหนี้สินและส่วนของเจ้าของ	63,973	56,702	58,751

(ข) งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

หน่วย: ล้านบาท

	ปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม		
	2557	2558	2559
รายได้			
รายได้จากการขายและเงินชดเชยจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง	220,735	169,891	151,013
ต้นทุนขาย	(226,673)	(161,540)	(136,909)
(ขาดทุน)กำไรขั้นต้น	(5,938)	8,351	14,104
ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร	(5,900)	(6,029)	(5,866)
(ขาดทุน)กำไรจากการขาย	(11,838)	2,322	8,238
รายได้อื่น	99	68	89
(ขาดทุน)กำไรจากการดำเนินงาน	(11,739)	2,390	8,327
ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการดำเนินงาน	(649)	-	-
ส่วนแบ่งกำไรในบริษัทร่วม	371	363	380
(ขาดทุน)กำไรก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้	(12,017)	2,753	8,707
ต้นทุนทางการเงิน-สุทธิ	(897)	(770)	(501)
(ขาดทุน)กำไรก่อนภาษีเงินได้	(12,914)	1,983	8,206
ภาษีเงินได้	2,608	(282)	(1,556)
(ขาดทุน)กำไรสำหรับปี	(10,306)	1,701	6,650
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	1	1	1
ส่วนที่เป็นของบริษัท	(10,307)	1,700	6,649

(ค) งบกระแสเงินสด

หน่วย: ล้านบาท

	ปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม		
	2557	2558	2559
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน			
(ขาดทุน)กำไรสุทธิสำหรับปี	(10,306)	1,701	6,650
รายการปรับปรุง:			
ค่าเสื่อมราคา	2,098	2,147	1,999
ค่าตัดจำหน่าย	52	51	36
ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	5	(3)	(4)
ลดมูลค่าสินค้าคงเหลือเพื่อแสดงมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	184	-	7
ค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย	(16)	-	-
ขาดทุนจากการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน	58	45	46
ส่วนแบ่งกำไรจากบริษัทร่วม	(371)	(363)	(380)
ต้นทุนทางการเงิน-สุทธิ	897	770	501
รายได้เงินปันผล	(35)	(32)	(61)
กำไรเงินได้	(2,608)	282	1,556
ขาดทุน(กำไร)ที่ยังไม่รับรู้จากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสุทธิ	216	14	(8)
กระแสเงินสดก่อนการเปลี่ยนแปลงของเงินทุนหมุนเวียน	(9,826)	4,612	10,342
การเปลี่ยนแปลงของเงินทุนหมุนเวียน			
สินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง			
ลูกหนี้การค้า	2,411	163	(395)
ลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	(4)	4
สินค้าคงเหลือ	8,502	5,676	(3,728)
ลูกหนี้อื่น	926	170	587
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	(224)	(40)	(65)
ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้าและรายจ่ายรอตัดบัญชี	(246)	(38)	(299)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	(65)	12	(4)
หนี้สินดำเนินงาน เพิ่มขึ้น (ลดลง)			
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	(147)	946	(423)
เจ้าหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	(1,723)	(3,530)	1,675
สำรองเงินเพื่อผลประโยชน์พนักงาน	421	(12)	81
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	3	(3)	4
เงินสดได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน	32	7,952	7,779
ดอกเบี้ยจ่าย	(1,087)	(1,024)	(458)
กำไรเงินได้จ่าย	(6)	(2)	(5)
เงินสดสุทธิ (ใช้ไป) ได้มาจาก กิจกรรมดำเนินงาน	(1,061)	6,926	7,316

หน่วย: ล้านบาท

	ปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม		
	2557	2558	2559
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน			
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(1,162)	(930)	(1,446)
เงินปันผลรับ	35	141	621
ดอกเบี้ยรับ	5	4	4
เงินสดรับจากการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	112	9	9
เงินสดสุทธิ (ใช้ไป) ในกิจกรรมลงทุน	(1,010)	(776)	(812)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน			
เงินสดรับสุทธิจากการเพิ่มทุน	-	-	-
เงินสดรับ (จ่ายคืน) สุทธิจากเงินกู้ยืมระยะสั้น	1,301	(5,490)	(1,899)
เงินสดจ่ายคืนเงินกู้ยืมระยะยาว	(7,100)	(2,800)	(2,000)
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะยาว	1,000	1,000	1,500
เงินสดรับ (จ่ายคืน) สุทธิจากเงินกู้ยืมจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	6,278	997	(3,812)
เงินปันผลจ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้นของบริษัท	-	-	-
เงินปันผลจ่ายให้แก่ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	(1)	(1)	(1)
เงินสดสุทธิได้มาจาก(ใช้ไป) ในกิจกรรมจัดหาเงิน	1,478	(6,294)	(6,212)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ลดลง) เพิ่มขึ้น สุทธิ	(593)	(144)	292
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	1,002	409	265
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดปลายปี	409	265	557

13.1.3 ตารางแสดงอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ

		ปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม		
	หน่วย	2557	2558	2559
อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)				
อัตราส่วนสภาพคล่อง	เท่า	0.6	0.7	0.9
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว	เท่า	0.1	0.2	0.2
อัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสด ⁽¹⁾	เท่า	0.0	0.2	0.3
อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า	เท่า	40.1	40.3	34.9
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย	วัน	9.0	8.9	10.3
อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ	เท่า	9.6	9.9	8.9
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย	วัน	37.4	36.5	40.5
อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า	เท่า	16.2	13.6	12.2
ระยะเวลาชำระหนี้	วัน	22.2	26.5	29.5
Cash Cycle	วัน	24.2	18.9	21.3
อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio)				
อัตรากำไรขั้นต้น	ร้อยละ	(2.7)	4.9	9.3
อัตรากำไรจากการดำเนินงาน ⁽²⁾	ร้อยละ	(5.4)	1.4	5.5
อัตรากำไรอื่น ^{(3) (4)}	ร้อยละ	0.0	0.0	0.1
อัตราส่วนเงินสดต่อการทำกำไร ⁽¹⁾	ร้อยละ	(0.3)	342.5	94.4
อัตราส่วนกำไรสุทธิ	ร้อยละ	(4.7)	1.0	4.4
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	ร้อยละ	(59.8)	13.2	38.5
อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Efficiency Ratio)				
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	ร้อยละ	(14.9)	2.8	11.5
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร ⁽⁵⁾	ร้อยละ	(27.1)	13.2	30.6
อัตราการใช้หมุนของสินทรัพย์	เท่า	3.2	2.8	2.6
อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน (Financial Policy Ratio)				
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	เท่า	4.4	3.1	1.8
อัตราส่วนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	เท่า	3.0	2.1	1.1
อัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย ⁽⁶⁾	เท่า	(10.7)	5.8	20.3
อัตราส่วนความสามารถชำระภาระผูกพัน (Cash basis) ^{(1) (7)}	เท่า	0.0	0.8	0.8
อัตราการจ่ายเงินปันผลต่อกำไรสุทธิ	เท่า	0.0	0.0	0.0

(1) กระแสเงินสดจากการดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี

(2) กำไรจากการดำเนินงานคำนวณจากกำไรขั้นต้นหักด้วยค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร

(3) รายได้รวมไม่รวมถึงรายได้อื่นที่มีได้เกิดจากการดำเนินงาน

(4) รายได้อื่นคำนวณโดยไม่นับรวมรายได้อื่นที่มีได้มาจากการดำเนินงาน

(5) สินทรัพย์ถาวรคำนวณจากที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สุทธิ

(6) EDITDA หาดด้วยดอกเบี้ยจ่าย

(7) ภาระผูกพันจากการชำระหนี้รวมรายการดอกเบี้ยจ่าย

14. การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ

14.1 ผลการดำเนินงานในปี 2559

บริษัทฯ คงความมุ่งมั่นอย่างแน่วแน่ในเรื่องของความปลอดภัย ความน่าเชื่อถือและความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน รวมทั้งดำเนินการพัฒนาธุรกิจหลักที่สำคัญด้วยการลงทุนใน โครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่เอื้อประโยชน์สูงสุดต่อการผลิต เพื่อให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูงและยังผลให้มีการขยายช่องทางการจำหน่ายที่มีกำไรสูงสุด บริษัทฯ ดำเนินการจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันปิโตรเลียมผ่านช่องทางการจำหน่ายที่หลากหลาย ได้แก่ การค้าปลีก พาณิชยกรรม และการส่งออก โดยมุ่งเน้นต่อมูลค่าการขายที่สูงที่สุดเป็นเป้าหมายสำคัญ บริษัทฯ เชื่อมั่นว่าการลงทุนอย่างมีวินัยตลอดช่วงเวลาข้างต้นและ ขาลงของวงจรธุรกิจจะช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาว

ธุรกิจการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียมและปิโตรเคมี

ในปี 2559 ปริมาณการกลั่นน้ำมันดิบของบริษัทฯ โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 133,000 บาร์เรลต่อวัน ลดลงจาก 140,000 บาร์เรลต่อวัน ในปีก่อน อันเป็นผลเนื่องมาจากในปี 2559 มีการหยุดซ่อมบำรุงหน่วยการผลิตตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ ค่าการกลั่นเฉลี่ยในปี 2559 อยู่ที่อัตรา 7.7 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล สูงกว่าค่าการกลั่นเฉลี่ย 4.7 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล ในปี 2558 ได้รับประโยชน์จากกำไรสต็อกน้ำมันหักกับผลกระทบจากการหยุดดำเนินการตามแผนการซ่อมบำรุงและค่าการกลั่น อุตสาหกรรมที่ปรับตัวลดลง ปริมาณการผลิตพาราไซลีนอยู่ที่ 229 พันตันในปี 2559 ลดลงจาก 244 พันตันในปี 2558 ระดับการผลิตที่ลดลงของพาราไซลีนได้รับผลกระทบจากการหยุดหน่วยการผลิตตามแผนซ่อมบำรุง

โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ยังคงมุ่งมั่นในการเพิ่มผลกำไรและเพิ่มประสิทธิภาพของการใช้ต้นทุนการผลิตด้วยการพัฒนาการดำเนินการหลายโครงการ อาทิเช่น โครงการเพิ่มผลกำไร ได้แก่การใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากประสิทธิภาพของกระบวนการผลิตและการเลือกใช้น้ำมันดิบที่หลากหลาย โครงการดังกล่าวทำให้โรงกลั่นสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการปรับเปลี่ยนการดำเนินการกลั่นเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดจากการใช้น้ำมันดิบที่มีสิ่งเจือปนระดับสูงเพื่อ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตเพื่อให้ได้ปริมาณยางมะตอยซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีกำไรระดับสูง ในปี 2559 โรงกลั่นยังคงดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการกลั่นน้ำมันดิบที่หลากหลายเพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต ด้วยการเลือกใช้น้ำมันดิบจากแหล่งผลิตใหม่ถึง 12 แห่ง และสามารถเพิ่มปริมาณยางมะตอยได้ถึงร้อยละ 42

นอกจากนี้ บริษัทฯ ได้ลงทุนในระบบจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มเสถียรภาพการดำเนินงานและรองรับการ ขยายตัวของธุรกิจ การปรับปรุงระบบจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ดังกล่าวได้แก่ การปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ในระบบจัดจำหน่ายของ คลังจ่ายน้ำมันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อรองรับการจำหน่ายน้ำมันสูตรใหม่ การปรับปรุงระบบให้ความร้อนถังเก็บและ จำหน่ายยางมะตอยเพื่อส่งเสริมให้ได้ปริมาณขายที่มากขึ้น และการปรับปรุงระบบคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการส่งจ่ายผลิตภัณฑ์ ของคลังจ่ายน้ำมันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในขั้นตอนการผสมสูตรการผลิตและการดำเนินการจัดส่ง

โรงกลั่นศรีราชาได้รับรางวัลมาตรฐานแห่งความเป็นเลิศระดับโลกของเอ็กซอนโมบิล 6 รางวัล ในด้านความปลอดภัยของบุคลากร ความปลอดภัยในกระบวนการผลิต ผลการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม ความน่าเชื่อถือของกระบวนการผลิต ศักยภาพในการเพิ่มรายได้ ความเป็นเลิศในการดำเนินงาน

ธุรกิจค้าปลีกน้ำมันเชื้อเพลิง

ด้วยคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่เหนือกว่าพร้อมทั้งประสิทธิภาพในการผลิตและการจัดจำหน่าย ทำให้บริษัทฯ มีสถานะที่เข้มแข็งในการแข่งขันด้านตลาดค้าปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศ ที่มีความผันผวนและมีการแข่งขันสูง และมีความสามารถในการที่จะจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตามมาตรฐานคุณภาพระดับสูง ได้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบจากการที่บริษัทฯ มีหน่วยปฏิบัติการเชื่อมโยงแบบครบวงจรที่ครอบคลุมทั้งกระบวนการกลั่นกับกระบวนการจัดเก็บและการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ยอดขายผ่านเครือข่ายสถานีบริการน้ำมันเอสโซ่เติบโตร้อยละ 4 จากปี 2558 โดยมีปริมาณการขายของธุรกิจค้าปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงคิดเป็นร้อยละ 40 ของปริมาณการขายรวมทั้งหมดของบริษัทฯ ในปี 2559 ผลจากการทำการตลาดทั่วประเทศเพื่อเสริมสร้างตราสินค้าให้เป็นที่รู้จัก การนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มและกิจกรรมส่งเสริมการขายต่างๆ รวมทั้งการทำโครงการบัตรสมาชิก ทำให้บริษัทฯ สามารถสร้างยอดขายจากธุรกิจค้าปลีกได้สูงสุด และรักษาคำแหน่งผู้นำในตลาดค้าปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงในกลุ่มผู้ค้าต่างชาติด้วยสัดส่วนทางการตลาดร้อยละ 13

สถานีบริการน้ำมันเอสโซ่ พยายามอย่างต่อเนื่องในการนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการที่เปี่ยมด้วยคุณภาพแก่ลูกค้า ซึ่งได้แก่การเพิ่มจำนวนสถานีจำหน่ายผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่ช่วยเสริมสร้างคุณค่าตราสินค้าและเพิ่มยอดขาย โดย ณ สิ้นปี 2559 เอสโซ่มีสถานีบริการน้ำมันที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันดีเซลเกรดพรีเมียมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 298 แห่งและมีสถานีบริการน้ำมันที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันแก๊สโซฮอล์ ซูพรีม E20 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 436 แห่ง และในปีเดียวกัน บริษัทฯ ยังได้เปิดตัวผลิตภัณฑ์น้ำมันเชื้อเพลิงคุณภาพสูงสุดรุ่นใหม่ ที่ออกแบบมาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของเครื่องยนต์ และทำการออกบัตรสมาชิกเอสโซ่สไมล์ เพื่อเปิดโอกาสให้ลูกค้าที่เติมน้ำมันที่สถานีบริการเอสโซ่สะสมแต้มเพื่อแลกสิทธิประโยชน์มากมาย ได้แก่ แลกเป็นส่วนลดในการซื้อผลิตภัณฑ์น้ำมันที่สถานีบริการเอสโซ่ แลกเป็นคะแนนสะสมของเทสโก้ โลตัส คลับการ์ด และแลกไมล์สะสมของสายการบินแอร์เอเชีย ณ สิ้นปี 2559 โครงการบัตรสมาชิกเอสโซ่สไมล์มีสมาชิกบัตรจำนวน 800,000 ราย

บริษัทฯ ทำการปรับปรุงเครือข่ายสถานีบริการน้ำมันเพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงสุด ด้วยการดำเนินโครงการพัฒนาปรับปรุงที่จะก่อให้เกิดโอกาสทางธุรกิจโดยที่ยังคงรักษาวินัยในการลงทุนและการใช้จ่าย บริษัทฯ เปลี่ยนสถานีบริการน้ำมันที่ดำเนินงานโดยบริษัทย่อยทั้งหมดมาเป็นสถานีบริการน้ำมันที่ดำเนินงานโดยผู้ดำเนินการ การเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพด้านต้นทุนและความคล่องตัวในการบริหารจัดการสถานีบริการน้ำมัน บริษัทฯ เปิดสถานีบริการแห่งใหม่จำนวน 15 แห่ง โดยมุ่งเน้นการเพิ่มผลตอบแทนสูงสุดให้กับเครือข่ายสถานีบริการน้ำมันเป็นหลัก ทำให้ ณ สิ้นปี 2559 เครือข่ายสถานีบริการเอสโซ่มีจำนวนสถานีบริการน้ำมันทั้งสิ้น 542 แห่ง นอกจากนี้บริษัทฯ ยังทำการปรับปรุงสถานีบริการน้ำมันเพิ่มอีก 50 แห่ง โดยเป็นการปรับปรุงภาพลักษณ์และอุปกรณ์ รวมถึงการบำรุงรักษาถังเก็บน้ำมันใต้ดินของสถานีบริการหลายแห่งอีกด้วย

นอกเหนือจากความสำเร็จในการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง บริษัทฯ ยังคงเสริมสร้างรายได้ผ่านโครงการพันธมิตรทางธุรกิจที่เข้มแข็ง ด้วยการขยายความร่วมมือกับพันธมิตรทางการค้ารายเดิมอย่างต่อเนื่องและสร้างพันธมิตรทางการค้ารายใหม่ บริษัทฯ คงความร่วมมือทางธุรกิจที่เข้มแข็งกับร้านเทสโก้ โลตัส เอ็กซ์เพรส แฟมิลีมาร์ท แมคโดนัลด์ เบอร์เกอร์คิง เคเอฟซี ปีกิว บอร์ช ร้านกาแฟราบิก้า และร้านคาเฟ่โอโร และพัฒนาความร่วมมือทางธุรกิจกับพันธมิตรรายใหม่ ได้แก่ ร้านค้าแกรนด์คอฟฟิบบอย และ เอส มินิมาร์ท ในปี 2559 บริษัทฯ มีร้านค้าพันธมิตรในสถานบริการทั้งหมดเป็นจำนวนทั้งสิ้น 300 ร้าน โดยพันธมิตรทางธุรกิจเหล่านี้ช่วยเสริมกำไรให้กับสถานบริการน้ำมันและยังเป็นการเพิ่มคุณภาพของการให้บริการที่ครบวงจรให้กับลูกค้า

ธุรกิจน้ำมันหล่อลื่น

บริษัทฯ จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์หล่อลื่นเครื่องยนต์และผลิตภัณฑ์หล่อลื่นอุตสาหกรรมให้กับลูกค้าโดยตรงและผ่านตัวแทนจำหน่าย ทำให้ยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันหล่อลื่น โมบิลเติบโตอย่างต่อเนื่อง และด้วยความคิดริเริ่มทางการตลาดและการขายที่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ การออกผลิตภัณฑ์และบริการใหม่สู่ตลาด และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายที่หลากหลาย ทำให้บริษัทฯ สามารถขยายธุรกิจผลิตภัณฑ์หล่อลื่นเครื่องยนต์ผ่านเครือข่ายศูนย์บริการ โมบิล 1 เซ็นเตอร์ได้ถึง 294 แห่งทั่วประเทศ ศูนย์บริการ โมบิล 1 เซ็นเตอร์ให้บริการในด้านการดูแลรักษารถยนต์ด้วยมาตรฐานชั้นนำ ผ่านบริการระดับมืออาชีพและการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังขยายช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ่านเครือข่ายสถานบริการน้ำมันเอส ไซ้และเครือข่ายของพันธมิตรทางการค้าอย่างศูนย์บริการปีกิวและร้านจำหน่ายสินค้าจากหลายผู้ผลิต

ธุรกิจพาณิชย์กรรม

ธุรกิจพาณิชย์กรรมประกอบด้วยการจำหน่ายใน 4 ภาคธุรกิจ ได้แก่ ภาควัสดุ ธุรกิจยางมะตอย ภาคการบิน และภาคการเดินเรือ บริษัทฯ มีระบบออนไลน์เพื่อให้บริการด้านการรับคำสั่งซื้อของลูกค้า ระบบออนไลน์นี้จะช่วยให้ลูกค้าสามารถสั่งซื้อสินค้าได้ 24 ชั่วโมงจากคอมพิวเตอร์ส่วนตัว โทรศัพท์มือถือ หรือแท็บเล็ต นอกจากบริการดังกล่าว บริษัทฯ ยังดำเนินกิจกรรมอีกหลากหลายเพื่อที่จะสนับสนุนและอำนวยความสะดวกและให้บริการลูกค้าอย่างเต็มที่และต่อเนื่อง

ยอดจำหน่ายของธุรกิจพาณิชย์กรรมคิดเป็นร้อยละ 54 ของปริมาณการขายรวมในปี 2559 บริษัทฯ สามารถเพิ่มปริมาณการขายน้ำมันเตาภายในประเทศได้มากกว่าร้อยละ 50 เป็นจำนวน 3,200 บาร์เรลต่อวัน ปริมาณการขายน้ำมันเตาอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้นนี้ส่วนหนึ่งมาจากการขายน้ำมันเตาให้กับโรงไฟฟ้าฝ่ายผลิตในช่วงที่มีปัญหาการจัดหาก๊าซธรรมชาติ ซึ่งการจำหน่ายน้ำมันเตาให้กับโรงไฟฟ้าถือเป็นส่วนช่วยในการรักษาความต่อเนื่องของการจ่ายพลังงานไฟฟ้าในประเทศ ในช่องทางธุรกิจพาณิชย์กรรมนี้ บริษัทฯ ได้สร้างโอกาสในทางการค้าด้วยการขยายธุรกิจสู่ช่องทางใหม่ๆ ซึ่งได้แก่ การขายผลิตภัณฑ์ให้กับธุรกิจค้าปลีกรายย่อยในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 33 และการขายผลิตภัณฑ์น้ำมันเชื้อเพลิงให้กับลูกค้าในประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มขึ้นร้อยละ 8 ยิ่งไปกว่านี้ บริษัทฯ ยังมียอดขายยางมะตอยเพิ่มขึ้นร้อยละ 44 โดยส่วนหนึ่งมาจากการขายยางมะตอยกว่า 3 พันตันให้กับประเทศออสเตรเลีย

บริษัทฯ ขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมที่เหลือซึ่งคิดเป็นร้อยละ 6 ของผลิตภัณฑ์ทั้งหมดให้แก่ลูกค้าพาณิชย์กรรมการส่งออกในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกเป็นหลัก ยอดการส่งออกดังกล่าวลดลงจากร้อยละ 9 ในปี 2558 เนื่องมาจากความพยายามในการเพิ่มยอดขายในด้านพาณิชย์กรรมภายในประเทศและประเทศเพื่อนบ้านที่มีผลตอบแทนสูงกว่า

ความปลอดภัย

บริษัทฯ ให้การส่งเสริมอย่างเข้มแข็งในการรณรงค์ปลูกฝังวัฒนธรรมคุณค่าด้านความปลอดภัยให้เกิดในทุกระดับขององค์กร ระบบบริหารการปฏิบัติงานให้มีความปลอดภัย (Operations Integrity Management System หรือ OIMS) ของบริษัทฯ ได้วางกรอบที่ชัดเจนในการจัดการทั้งด้านความปลอดภัยในการทำงานและความปลอดภัยของบุคลากร ในส่วนของความปลอดภัยส่วนบุคคลนั้น บริษัทฯ ใช้ระบบการป้องกันความสูญเสียในการปฏิบัติงาน (Loss Prevention System หรือ LPS) อันเป็นแนวทางที่พิสูจน์แล้วว่ามุ่งเน้นทั้งในเรื่องพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงรวมถึงปรับปรุงสถานที่ทำงาน ระบบและสมรรถนะต่างๆ ให้ดีขึ้น ด้วยการปฏิบัติตามดังกล่าวทั้งในด้านการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ทำให้บริษัทฯ บรรลุเป้าหมายด้านการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ปลอดภัยโดย “ไม่มีใครได้รับบาดเจ็บ” (Nobody Gets Hurt)

หนึ่งในปัจจัยหลักสู่ความสำเร็จเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ “ไม่มีใครได้รับบาดเจ็บ” คือ การส่งเสริมให้พนักงานทุกคนในบริษัทฯ สามารถทักท้วงได้เมื่อพบเห็นเหตุการณ์ที่ไม่ปลอดภัย พนักงานทุกคนในบริษัทฯ แต่ละคนสามารถดักเตือนเพื่อนร่วมงานได้ ถ้าพบเห็นเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัย นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังสนับสนุนให้พนักงานยินดีรับฟังคำแนะนำเกี่ยวกับการทำงานอย่างไรให้ปลอดภัยยิ่งขึ้น พนักงานทุกคนได้รับการปลูกฝังให้รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการทำงานที่ปลอดภัยกว่า โดยผลจากโครงการที่มีความเข้มงวดเหล่านี้ทำให้บริษัทฯ ประสบความสำเร็จด้านความปลอดภัยที่สำคัญหลายด้านในปี 2559 ตัวอย่างเช่น โรงกลั่นน้ำมันเอสโซ่ศรีราชาปฏิบัติงานครบ 16.8 ล้านชั่วโมง และคลังจ่ายน้ำมันศรีราชาปฏิบัติงานครบ 23 ปี โดยไม่มีเหตุให้สูญเสียเวลาทำงาน ส่วนในภาพรวม บริษัทฯ มีผลการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยที่ดีที่สุดโดยวัดได้จากอัตราการเกิดเหตุที่ต้องบันทึกเป็นรายงานและการทำงานที่ไม่มีเหตุให้สูญเสียเวลาทำงาน ผลการดำเนินงานที่น่าประทับใจเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมด้านความปลอดภัยที่แข็งแกร่งและแทรกซึมอยู่ทั่วทุกระดับขององค์กร

สิ่งแวดล้อม

บริษัทฯ มีการตรวจสอบธุรกิจในทุกประเด็นอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์และข้อบังคับทางสิ่งแวดล้อมรวมถึงนโยบายภายในองค์กร บริษัทฯ ได้นำมาตรการควบคุมมลพิษ มาตรการบรรเทาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมอื่นๆ และเทคโนโลยีของเอ็กซอนโมบิล มาใช้เพื่อลดการปล่อยของเสียและอนุรักษ์พลังงาน

โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ใช้น้ำจืดที่ผลิตและหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ด้วยหน่วยกลั่นน้ำทะเลให้เป็นน้ำจืดสองหน่วย เพื่อประหยัดทรัพยากรน้ำตามธรรมชาติ นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังติดตั้งและใช้หน่วยควบคุมไอระเหย่น้ำมันที่คลังจ่ายน้ำมันลำลูกกาและศรีราชา เพื่อลดการปล่อยไอระเหย่ของสารไฮโดรคาร์บอนออกสู่บรรยากาศและนำกลับมาแปรสภาพเป็นน้ำมันสำเร็จรูป

บุคลากรที่มีคุณภาพ

บริษัทฯ เชื่อว่าพนักงานที่มีความสามารถและทุ่มเทในการทำงานเป็นจุดแข็งที่โดดเด่นประการหนึ่งของบริษัทฯ ระบบการพัฒนาบุคลากรของเราใช้กระบวนการบูรณาการให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้พนักงานเกิดแรงบันดาลใจ ทุ่มเททำงานและผลิตผลงาน ได้อย่างเต็มที่

บริษัทฯ พิจารณาคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถเข้าร่วมงานอย่างต่อเนื่อง เรามุ่งมั่นพัฒนาบุคลากรผ่านการมอบหมายงาน เรียนรู้ประสบการณ์จากการทำงานตรง และฝึกอบรมให้ความรู้อย่างมีเป้าหมาย การวางแผนความก้าวหน้าในงานอาชีพถือเป็นความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างบริษัทฯ และพนักงาน การเลื่อนตำแหน่งจะดำเนินการด้วยการคัดสรรจากบุคลากรภายใน และกำหนดให้ผู้จัดการและผู้บังคับบัญชาร่วมเสริมสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพและความเป็นมืออาชีพของพนักงานอย่างต่อเนื่อง เป้าหมายของบริษัทฯ คือการพัฒนาให้พนักงานมีความสามารถพร้อมที่จะเป็นผู้นำและเปี่ยมด้วยความรู้ทางวิชาชีพสูงสุดในอุตสาหกรรม บริษัทฯ ยังได้รับประโยชน์จากเครือข่ายเอ็กซ์ชอนโมบิลในการจัดอบรมพนักงาน รวมถึงการมอบหมายงานในต่างประเทศให้กับพนักงานที่ได้รับคัดเลือกเพื่อไปทำงานให้บริษัทในเครือเอ็กซ์ชอนโมบิลอื่นๆ สิ่งที่สำคัญอีกประการก็คือ บรรยากาศการทำงานของเรามีการคาดหวังสูง เห็นคุณค่าของพนักงานที่มีผลงานดีและมีการมอบรางวัลโดยพิจารณาจากผลงานของพนักงานแต่ละคนและจากการทำงานเป็นทีม

14.2 การวิเคราะห์การดำเนินงานและฐานะทางการเงิน

14.2.1 ข้อมูลทางการเงินและผลการดำเนินงานที่สำคัญ

	ไตรมาส 4 ปี 2559	ไตรมาส 4 ปี 2558	ปี 2559	ปี 2558
ปริมาณน้ำมันดิบที่นำเข้ากลั่น (พันบาร์เรลต่อวัน)	132.5	142.4	132.5	139.6
ปริมาณการผลิตพาราไซลีน (พันตัน)	67	60	229	244
อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย (บาทต่อดอลลาร์)	35.4	35.8	35.5	34.3
ค่าการกลั่น (ดอลลาร์ต่อบาร์เรล)	10.5	4.2	7.7	4.7
ขาดทุนขั้นต้นของพาราไซลีน (ดอลลาร์ต่อตัน)	(56)	(96)	(63)	(170)
รายได้จากการขาย (ล้านบาท)	40,947	39,727	151,013	169,891
กำไรขั้นต้น (ล้านบาท)	4,568	2,071	14,104	8,351
กำไรขั้นต้นก่อนดอกเบี้ย ภาษี และค่าเสื่อมราคา และค่าตัดจำหน่าย EBITDA (ล้านบาท)	3,565	1,119	10,274	4,520
กำไรสุทธิ (ล้านบาท)	2,439	454	6,650	1,701
กำไรสุทธิต่อหุ้น (บาท) ⁽¹⁾	0.70	0.13	1.92	0.49

⁽¹⁾ คำนวณจากจำนวนหุ้นสามัญ ณ ปัจจุบัน 3,461 ล้านหุ้น

14.2.2 ราคาอ้างอิงน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม

สรุปราคาเฉลี่ยอ้างอิงของ Platts ที่สิงคโปร์ ของราคาน้ำมันดิบและราคาน้ำมันสำเร็จรูป

หน่วย: ดอลลาร์ต่อบาร์เรล	ไตรมาส 4 ปี 2559	ไตรมาส 4 ปี 2558	ไตรมาส 3 ปี 2559	ปี 2559	ปี 2558
น้ำมันดิบดูไบ	48.3	40.7	43.2	41.3	50.9
น้ำมันเบนซิน ออกเทน 95	62.9	59.4	54.7	56.1	69.2
น้ำมันอากาศยาน/น้ำมันก๊าด	60.6	54.8	54.3	52.8	64.8
น้ำมันดีเซล กำมะถัน 50 ส่วนในล้านส่วน	60.9	55.8	54.7	52.9	66.2
น้ำมันเตา 180 cs	45.6	33.4	38.0	35.5	44.9
ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG)	35.1	36.9	26.6	30.5	37.9
พาราไซลีน (ดอลลาร์ต่อตัน)	781	773	775	765	818
เบนซิน ออกเทน 95 (ดอลลาร์ต่อตัน) ⁽¹⁾	535	505	465	477	589

ที่มา: ค่าเฉลี่ยอ้างอิงของ Platts ที่สิงคโปร์และ PCI

⁽¹⁾ แปลงค่าเป็นดอลลาร์ต่อตัน โดย 1 ตัน = 8.5 บาร์เรล

ราคาน้ำมันดิบดูไบในไตรมาส 4 ปี 2559 อยู่ในช่วงราคา 41.6 – 54.0 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล ราคาเฉลี่ยน้ำมันดิบดูไบในไตรมาส 4 ปี 2559 อยู่ที่ 48.3 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล สูงกว่าราคาเฉลี่ยน้ำมันดิบดูไบในไตรมาส 3 ปี 2559 และในไตรมาสเดียวกันของปีก่อน เป็นอัตราร้อยละ 12 และ ร้อยละ 19 ตามลำดับ ราคาน้ำมันดิบดูไบเฉลี่ยรายเดือนของเดือนธันวาคม 2559 อยู่ที่ 52.1 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล สูงกว่าราคาเฉลี่ยของเดือนกันยายน 2559 ซึ่งอยู่ที่ 43.3 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล และสูงกว่าราคาเฉลี่ยของเดือนธันวาคม 2558 ซึ่งอยู่ที่ 34.6 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล

ราคาผลิตภัณฑ์โดยรวมในไตรมาส 4 ปี 2559 ยกเว้นก๊าซปิโตรเลียมเหลว ซึ่งราคาลดลงอัตราร้อยละ 5 เพิ่มขึ้นคิดเป็นอัตราร้อยละ 6 - 37 เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกับราคาน้ำมันดิบ ราคาเฉลี่ยของน้ำมันอากาศยานและน้ำมันดีเซลในไตรมาส 4 ปี 2559 เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนในทิศทางเดียวกับราคาน้ำมันดิบ ซึ่งส่งผลให้กำไรขั้นต้นของน้ำมันอากาศยานและน้ำมันดีเซลเพิ่มขึ้น ราคาเฉลี่ยของน้ำมันเบนซินเพิ่มขึ้นคิดเป็นอัตราร้อยละ 15 เมื่อเทียบกับไตรมาส 3 ปี 2559 ซึ่งอัตราที่เพิ่มขึ้นนั้น สูงกว่าราคาน้ำมันดิบซึ่งปรับตัวขึ้นเพียงอัตราร้อยละ 12 เป็นผลให้กำไรขั้นต้นของน้ำมันเบนซินเพิ่มขึ้นอย่างมาก ราคาเฉลี่ยก๊าซปิโตรเลียมเหลวและน้ำมันเตา เพิ่มขึ้นคิดเป็นอัตราร้อยละ 32 และ ร้อยละ 20 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับไตรมาส 3 ปี 2559 ราคาผลิตภัณฑ์โดยรวมในปี 2559 ลดลงเช่นเดียวกับราคาน้ำมันดิบเมื่อเทียบกับปีก่อน

ราคาพาราไซลีน (Asian Contract Price) สำหรับไตรมาส 4 ปี 2559 อยู่ที่ 781 ดอลลาร์ต่อตัน เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1 จากไตรมาส 3 ปี 2559 และไตรมาส 4 ปี 2558 อย่างไรก็ตามกำไรขั้นต้นของพาราไซลีนปรับตัวลดลงเป็นผลจากการปรับตัวเพิ่มขึ้นของราคาเฉลี่ยน้ำมันเบนซิน ราคาพาราไซลีนสำหรับปี 2559 ลดลงในอัตราร้อยละ 6 เมื่อเทียบกับปีก่อน แต่กำไรขั้นต้นของพาราไซลีนปรับตัวเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 26 เป็นผลมาจากการปรับตัวลดลงของราคาเฉลี่ยน้ำมันเบนซิน

14.2.3. การผลิตและค่าการกลั่น

	ไตรมาส 4 ปี 2559	ไตรมาส 4 ปี 2558	+ / (-)	ปี 2559	ปี 2558	+ / (-)
กำลังการกลั่น (พันบาร์เรลต่อวัน)	174.0	174.0	0	174.0	174.0	0
ปริมาณน้ำมันดิบที่นำเข้ากลั่น (พันบาร์เรลต่อวัน)	132.5	142.4	(9.9)	132.5	139.6	(7.1)
ปริมาณการผลิตพาราไซลีน (พัตตัน)	67	60	7	229	244	(15)
ค่าการกลั่น (ดอลลาร์ต่อบาร์เรล)	10.5	4.2	6.3	7.7	4.7	3.0
ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากโรงกลั่น (%)						
- น้ำมันสำเร็จรูปชนิดเบา	28.3%	27.2%	1.1%	27.3%	26.9%	0.4%
- น้ำมันสำเร็จรูปชนิดกึ่งหนัก	45.9%	45.1%	0.8%	44.7%	45.3%	(0.6%)
- น้ำมันสำเร็จรูปชนิดหนัก	9.1%	10.5%	(1.4%)	10.7%	10.4%	0.3%
- รีฟอร์มเมตที่ส่งไปยังโรงงาน อะโรเมติกส์และผลิตภัณฑ์อื่นๆ	16.7%	17.2%	(0.5%)	17.3%	17.4%	(0.1%)
ปริมาณการขาย (พันบาร์เรล)						
- ก๊าซปิโตรเลียมเหลว	729	704	25	2,675	2,738	(63)
- น้ำมันเบนซิน	3,032	3,200	(168)	12,291	12,428	(137)
- แนฟทา	505	530	(25)	1,757	2,004	(247)
- น้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยาน/น้ำมันก๊าด	1,280	1,229	51	5,158	4,885	273
- น้ำมันดีเซล	5,733	5,926	(193)	22,210	23,003	(793)
- น้ำมันเตา	1,085	1,404	(319)	4,778	5,339	(561)
- ยางมะตอย	232	212	20	1,162	807	355

น้ำมันดิบที่นำเข้ากลั่นในไตรมาส 4 ปี 2559 และในปี 2559 มีปริมาณเฉลี่ยเท่ากับที่อัตรา 132.5 พันบาร์เรลต่อวัน น้ำมันดิบที่นำเข้ากลั่นในไตรมาส 4 ปี 2559 ลดลง 9.9 พันบาร์เรลต่อวัน ต่ำกว่าไตรมาสเดียวกันของปีก่อน โดยมีปัจจัยหลักมาจากการใช้น้ำมันดิบที่มีสัดส่วนน้ำมันสำเร็จรูปกึ่งหนักในระดับสูง น้ำมันดิบที่นำเข้ากลั่นในปี 2559 ต่ำกว่าปีก่อน โดยมีสาเหตุหลักเนื่องมาจากการหยุดซ่อมบำรุง

ปริมาณการผลิตพาราไซลีนในไตรมาส 4 ปี 2559 เพิ่มขึ้นเป็น 67 พัตตัน หรือเพิ่มขึ้น 7 พัตตัน มากกว่าไตรมาส 4 ปี 2558 เนื่องจากความต้องการของลูกค้าที่เพิ่มขึ้น ปริมาณการผลิตพาราไซลีนในปี 2559 ลดลง 15 พัตตัน ต่ำกว่าปี 2558 เนื่องมาจากผลกระทบของการหยุดดำเนินการตามแผนการซ่อมบำรุง

ค่าการกลั่นโดยรวมในไตรมาส 4 ปี 2559 ปรับตัวดีขึ้นอยู่ที่ 10.5 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล เมื่อเปรียบเทียบกับ 4.2 ดอลลาร์ต่อบาร์เรลในไตรมาส 4 ปี 2558 โดยมีปัจจัยหลักจากผลของกำไรต่อน้ำมันหักบางส่วนกับผลกระทบจากค่าการกลั่นอุตสาหกรรมที่ปรับตัวลดลง ค่าการกลั่นโดยรวมในปี 2559 ซึ่งเพิ่มขึ้น 3.0 ดอลลาร์ต่อบาร์เรลจากปีก่อน ได้รับ

ประโยชน์จากกำไรสต็อกน้ำมันหักกับผลกระทบจากการหยุดดำเนินการตามแผนการซ่อมบำรุงและค่าการกลั่นอุตสาหกรรมที่ปรับตัวลดลง

สัดส่วนการผลิตน้ำมันสำเร็จรูปชนิดเบาและน้ำมันสำเร็จรูปกึ่งหนักของไตรมาส 4 ปี 2559 เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1 จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากส่วนต่างระหว่างราคาวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น และความต้องการน้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยานที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่สัดส่วนการผลิตน้ำมันสำเร็จรูปชนิดหนักลดลงในอัตราร้อยละ 1.4 เนื่องจากการลดลงของอุปสงค์ของยางมะตอย สัดส่วนการผลิตน้ำมันสำเร็จรูปชนิดเบาของปี 2559 เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.4 เนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ของน้ำมันเบนซิน ในขณะที่สัดส่วนการผลิตน้ำมันสำเร็จรูปกึ่งหนักลดลงในอัตราร้อยละ 0.6 เมื่อเทียบกับปีก่อน เนื่องมาจากการลดลงของอุปสงค์ของน้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยาน/น้ำมันก๊าด และน้ำมันดีเซล สัดส่วนการผลิตน้ำมันสำเร็จรูปชนิดหนักของปี 2559 เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.3 เป็นผลจากการอุปสงค์ของยางมะตอยที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อน

ปริมาณการขายก๊าซปิโตรเลียมเหลว น้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยาน/น้ำมันก๊าด และยางมะตอย ในไตรมาสที่ 4 ปี 2559 เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ในขณะที่ปริมาณการขายน้ำมันเบนซินและน้ำมันดีเซลลดลง โดยได้รับผลกระทบมาจากความต้องการของตลาดที่ลดลงจากปีก่อนของธุรกิจส่วนที่ไม่ใช่สถานีบริการน้ำมันค้าปลีก ปริมาณการขายรวมในปี 2559 ลดลงทุกผลิตภัณฑ์ โดยมีสาเหตุหลักเนื่องมาจากการหยุดซ่อมบำรุง ยกเว้นน้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยาน และยางมะตอยที่ปริมาณการขายสูงขึ้นจากอุปสงค์ภายในประเทศสูงขึ้น

14.2.4 ผลประกอบการด้านการเงิน

(หน่วย: ล้านบาท)

	ไตรมาส 4 ปี 2559	ไตรมาส 4 ปี 2558	+ / (-)	ปี 2559	ปี 2558	+ / (-)
รายได้จากการขาย	40,947	39,727	1,220	151,013	169,891	(18,878)
ต้นทุนขาย	(36,379)	(37,656)	1,277	(136,909)	(161,540)	24,631
กำไรขั้นต้น	4,568	2,071	2,497	14,104	8,351	5,753
ค่าใช้จ่ายในการขาย	(1,431)	(1,426)	(5)	(5,506)	(5,633)	127
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	(87)	(81)	(6)	(360)	(396)	36
กำไรจากการขาย	3,050	564	2,486	8,238	2,322	5,916
บันทึก						
- การกลั่นน้ำมันและจัดจำหน่ายน้ำมัน	3,391	1,191	2,200	9,654	5,280	4,374
- ปีโตรเคมี	(341)	(627)	286	(1,416)	(2,958)	1,542
รายได้อื่น	11	7	4	89	68	21
ต้นทุนทางการเงิน-สุทธิ	(118)	(157)	39	(501)	(770)	269
ส่วนแบ่งกำไรในบริษัทร่วม	84	91	(7)	380	363	17
กำไรก่อนภาษีเงินได้	3,027	505	2,522	8,206	1,983	6,223
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	(588)	(51)	(537)	(1,556)	(282)	(1,274)
กำไรสำหรับงวด	2,439	454	1,985	6,650	1,701	4,949
กำไรเบ็ดเสร็จอื่น	55	149	(94)	334	149	185
กำไรเบ็ดเสร็จรวม สำหรับงวด	2,494	603	1,891	6,984	1,850	5,134

รายได้จากการขายในไตรมาส 4 ปี 2559 เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปี 2558 สาเหตุหลักมาจากการปรับตัวของราคาผลิตภัณฑ์ที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่ปริมาณยอดขายลดลง ส่วนรายได้จากการขายในปี 2559 ลดลงจากปีก่อนเป็นผลมาจากราคาผลิตภัณฑ์ปรับตัวลดลง

บริษัทฯ มีกำไรขั้นต้นในไตรมาส 4 ปี 2559 จำนวน 4,568 ล้านบาทเมื่อเทียบกับจำนวน 2,071 ล้านบาทในไตรมาส 4 ปี 2558 กำไรขั้นต้นในปี 2559 จำนวน 14,104 ล้านบาทเมื่อเทียบกับจำนวน 8,351 ล้านบาทในปี 2558 กำไรขั้นต้นที่เพิ่มขึ้นในไตรมาส 4 และในปี 2559 เป็นผลจากกำไรจากสต็อกน้ำมัน ต้นทุนพลังงานที่ลดลง บวกกับกำไรขั้นต้นของพาราไซลินปรับตัวดีขึ้น หักบางส่วนกับผลกระทบจากการปรับตัวลดลงของค่าการกลั่นอุตสาหกรรมและผลกระทบจากการหยุดดำเนินการตามแผนการซ่อมบำรุง

ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหารสำหรับไตรมาส 4 ปี 2559 มีมากกว่าไตรมาส 4 ปี 2558 เป็นจำนวน 11 ล้านบาท เนื่องจากค่าใช้จ่ายที่มากขึ้นในการทำโฆษณาและโครงการส่งเสริมการตลาด ลดทอนบางส่วนด้วยค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่ลดลงจากการลดจำนวนสถานีบริการน้ำมันที่บริษัทฯ เป็นผู้ดำเนินการ ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหารสำหรับปี 2559 มีจำนวนลดลงจากปี 2558 เป็นจำนวน 163 ล้านบาท สะท้อนให้เห็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่ลดลงหลังจากเปลี่ยนสถานีบริการน้ำมันที่บริษัทฯ เป็นผู้ดำเนินการมาเป็นตัวแทนจำหน่ายเป็นผู้ดำเนินการ หักกับค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในการทำโฆษณาและค่าใช้จ่ายในการทำโครงการบัตรเอสโซ่สไมล์และน้ำมันสูตรใหม่

บริษัทฯ มีกำไรจากการขายสำหรับไตรมาส 4 ปี 2559 จำนวน 3,050 ล้านบาท เมื่อเทียบกับ 564 ล้านบาทในไตรมาส 4 ปี 2558 ส่วนธุรกิจการกลั่นน้ำมันและการจัดจำหน่ายน้ำมันมีกำไรจากการขายเพิ่มขึ้น 2,200 ล้านบาท ปัจจัยหลักเป็นผลจากกำไรสต็อกน้ำมันเมื่อเทียบกับขาดทุนสต็อกน้ำมันในปีก่อนหักกับผลกระทบของค่าการกลั่นอุตสาหกรรมที่ปรับตัวลดลงและความต้องการที่ลดลงของตลาดน้ำมันเชื้อเพลิงยานยนต์ ในขณะที่ส่วนธุรกิจปิโตรเคมีขาดทุนจากการขายลดลง 268 ล้านบาท เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปี 2558 เป็นผลมาจากยอดขายที่เพิ่มขึ้นและกำไรขั้นต้นของอุตสาหกรรมพาราไซลินปรับตัวดีขึ้น

บริษัทฯ มีกำไรจากการขายในปี 2559 จำนวน 8,238 ล้านบาท เมื่อเทียบกับ 2,322 ล้านบาทในปี 2558 ส่วนธุรกิจการกลั่นน้ำมันและการจัดจำหน่ายน้ำมันมีกำไรจากการขายเพิ่มขึ้น 4,374 ล้านบาท ปัจจัยหลักเป็นผลจากกำไรสต็อกน้ำมันเมื่อเทียบกับขาดทุนสต็อกน้ำมันในปีก่อนหักกับผลกระทบของการหยุดซ่อมบำรุงและค่าการกลั่นอุตสาหกรรมที่ปรับตัวลดลง ในขณะที่ส่วนธุรกิจปิโตรเคมีขาดทุนจากการขายลดลง 1,542 ล้านบาท ปัจจัยหลักมาจากกำไรขั้นต้นของอุตสาหกรรมพาราไซลินปรับตัวดีขึ้น หักกับปริมาณการผลิตที่ลดลงเนื่องจากการหยุดซ่อมบำรุงตามแผน

ต้นทุนทางการเงินสุทธิลดลง 39 ล้านบาทในไตรมาส 4 ปี 2559 และลดลงทั้งสิ้น 269 ล้านบาทในปี 2559 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน เป็นผลมาจากอัตราดอกเบี้ยกู้ยืมเฉลี่ยลดลงและยอดเงินกู้ยืมลดลง

บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ในไตรมาส 4 ปี 2559 และในปี 2559 เป็นจำนวน 588 ล้านบาท และ 1,556 ล้านบาท ตามลำดับ เมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ 51 ล้านบาทในไตรมาส 4 ปี 2558 และ 282 ล้านบาท ในปี 2558

บริษัทฯ มีกำไรสุทธิในไตรมาส 4 ปี 2559 และในปี 2559 เป็นจำนวน 2,439 ล้านบาท และ 6,650 ล้านบาท ตามลำดับ โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากกำไรสต็อกน้ำมันและกำไรขั้นต้นของพาราไซลินที่ปรับตัวดีขึ้น รวมทั้งต้นทุนทางพลังงานที่ลดลง

14.2.5 งบแสดงฐานะการเงิน

(หน่วย ล้านบาท ยกเว้นหน่วยร้อยละ)

	ณ 31 ธ.ค. 2559	ณ 31 ธ.ค. 2558	+ / (-)	+ / (-) %
สินทรัพย์				
- สินทรัพย์หมุนเวียน	23,792	19,905	3,887	20%
- สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	34,959	36,797	(1,838)	(5%)
รวมสินทรัพย์	58,751	56,702	2,049	4%
หนี้สิน				
- หนี้สินหมุนเวียน	26,157	28,383	(2,226)	(8%)
- หนี้สินไม่หมุนเวียน	11,841	14,550	(2,709)	(19%)
รวมหนี้สิน	37,998	42,933	(4,935)	(11%)
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
- ทุนที่ออกและชำระแล้ว	17,075	17,075	0	0%
- ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	4,032	4,032	0	0%
- กำไรสะสม	(1,116)	(7,766)	6,650	86%
- องค์กรประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	755	421	334	79%
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	7	7	0	0%
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	20,753	13,769	6,984	51%
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	58,751	56,702	2,049	4%

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทฯ มีสินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้น 3,887 ล้านบาท จากยอด ณ สิ้นปี 2558 โดยปัจจัยหลักคือมูลค่าที่เพิ่มขึ้นของสินค้าคงคลังจากราคาน้ำมันดิบที่ปรับตัวสูงขึ้น บริษัทฯ มียอดสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนลดลง 1,838 ล้านบาท สาเหตุหลักมาจากการที่บริษัทฯ มีสินทรัพย์ภายในได้รื้อตัดบัญชีลดลง รวมทั้งมีมูลค่าที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิลดลงซึ่งเป็นผลมาจากค่าเสื่อมราคาหักกับการลงทุนที่เกิดขึ้นในระหว่างปี

ยอดการลงทุนในที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สำหรับปี 2559 มีจำนวน 1,446 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนเพื่อบำรุงรักษาและปรับปรุงการดำเนินงานของโรงกลั่นและสถานีบริการน้ำมัน รวมไปถึงการลงทุนเพื่อขยายเครือข่ายสถานีบริการน้ำมัน

บริษัทฯ มีหนี้สินรวมลดลง 4,935 ล้านบาทจากยอดสิ้นปี 2558 หนี้สินหมุนเวียนลดลง 2,226 ล้านบาท สาเหตุหลักเนื่องมาจากการชำระคืนเงินกู้ยืมระยะสั้น หักบางส่วนกับมูลค่าที่เพิ่มขึ้นของเจ้าหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกันจากการซื้อน้ำมันดิบ ในขณะที่หนี้สินไม่หมุนเวียนลดลง 2,709 ล้านบาทในปี 2559 โดยหลักเนื่องมาจากการชำระเงินกู้ระยะยาว

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทฯ มีหนี้สินหมุนเวียนเกินกว่าสินทรัพย์หมุนเวียนจำนวนประมาณ 2,366 ล้านบาท บริษัทฯ มีแหล่งเงินทุนเพียงพอที่จะสามารถชำระคืนหนี้สินดังกล่าวเมื่อถึงกำหนดชำระ โดย (1) บริษัทฯ มีวงเงินกู้ยืมแบบไม่ผูกมัดจากทั้งกิจการที่เกี่ยวข้องกันและบุคคลภายนอกจำนวน 84,708 ล้านบาท สำหรับเป็นเงินทุนในการชำระหนี้สิน และ (2) กลุ่มบริษัทยังได้รับอนุมัติจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ให้สามารถ

เสนอขายตั๋วแลกเงินแบบหมุนเวียนจำนวน 12,000 ล้านบาท ซึ่งมียอดค้างชำระภายใน วันที่ 31 ธันวาคม 2559 เป็นจำนวนเงิน 1,200 ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทฯ มียอดเงินกู้ยืมรวมจำนวน 22,969 ล้านบาท ลดลง 6,150 ล้านบาทจากยอดสิ้นปี 2558 ยอดเงินกู้ยืมรวมของบริษัทฯ ประกอบไปด้วยยอดเงินกู้ยืมระยะสั้น 13,569 ล้านบาท และยอดเงินกู้ยืมระยะยาว 9,400 ล้านบาท สำหรับยอดเงินกู้ยืมระยะสั้นนั้นประกอบไปด้วยตั๋วแลกเงิน 1,199 ล้านบาท เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน 4,821 ล้านบาท และเงินกู้ยืมระยะสั้นจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน 7,550 ล้านบาท ในปี 2559 บริษัทฯ มีเงินกู้ยืมใหม่เพื่อใช้ในการดำเนินกิจการประกอบไปด้วยเงินกู้จากบริษัทในเครือเอ็กซอน โมบิลจำนวน 1,500 ล้านบาท ระยะเวลา 3 ปี อัตราดอกเบี้ยลอยตัว และวงเงินกู้จากสถาบันการเงินในประเทศจำนวน 1,500 ล้านบาทระยะเวลา 3 ปี อัตราดอกเบี้ยลอยตัว นอกจากนี้บริษัทฯ ยังคงอันดับเครดิตเรตติ้งอยู่ที่ A+ จากทริสเรตติ้งและ F1(tha) จากฟิทช์เรตติ้ง

ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นจำนวน 6,984 ล้านบาท ปัจจัยหลักมาจากกำไรของปี 2559

14.2.6 งบกระแสเงินสด

หน่วย: ล้านบาท

	ปี 2559	ปี 2558
กระแสเงินสดจาก(ใช้ไปใน)กิจกรรมดำเนินงาน	7,316	6,926
กระแสเงินสดจาก(ใช้ไปใน)กิจกรรมลงทุน	(812)	(776)
กระแสเงินสดจาก(ใช้ไปใน)กิจกรรมจัดหาเงิน	(6,212)	(6,295)

ในปี 2559 บริษัทฯ มีกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน 7,316 ล้านบาท โดยมีปัจจัยหลักมาจากกำไรระหว่างปี กระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมลงทุนสุทธิ 812 ล้านบาท เป็นผลจากการลงทุนในโครงการซ่อมบำรุงและปรับปรุงการดำเนินงาน รวมไปถึงการขยายเครือข่ายสถานีบริการน้ำมัน หักกับเงินปันผลรับจากบริษัทร่วม และกระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน 6,212 ล้านบาท เป็นผลจากการชำระคืนเงินกู้ยืม

14.2.7 อัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วนกำไร

	ไตรมาส 4 ปี 2559	ไตรมาส 4 ปี 2558	ไตรมาส 3 ปี 2559	ปี 2559	ปี 2558
อัตราส่วนกำไรขั้นต้น (%)	11.2%	5.2%	2.5%	9.3%	4.9%
อัตราส่วนกำไรสุทธิ (%)	6.0%	1.1%	(1.3%)	4.4%	1.0%
อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย (เท่า)	29.7	7.0	(0.4)	20.3	5.8

อัตราส่วนสภาพคล่องและอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

	ณ 31 ธ.ค. 2559	ณ 30 ก.ย. 2559	ณ 31 ธ.ค. 2558
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	0.9	0.8	0.7
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว (เท่า)	0.2	0.1	0.2
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	1.1	1.4	2.1
อัตราส่วนหนี้เงินกู้ระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.5	0.5	0.9
อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	1.1	1.4	2.1

ที่มาในการคำนวณ

อัตราส่วนกำไรขั้นต้น	= กำไรขั้นต้น / รายได้จากการขาย
อัตราส่วนกำไรสุทธิ	= กำไรสุทธิ / รายได้จากการขาย
อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย	= EBITDA / ดอกเบี้ยจ่าย
อัตราส่วนสภาพคล่อง	= สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว	= (เงินสดและรายการเทียบเท่า + เงินลงทุนระยะสั้น + ลูกหนี้การค้า) / หนี้สินหมุนเวียน
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	= หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยจ่ายรวม / ส่วนของผู้ถือหุ้น
อัตราส่วนหนี้เงินกู้ระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	= หนี้เงินกู้ระยะยาว / ส่วนของผู้ถือหุ้น
อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	= (หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยจ่าย - เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด) / ส่วนของผู้ถือหุ้น